

PREMEMBA V ANGLEŠKEM KABINETU

Vojni minister Hore-Belisha je odstopil

LONDON, Anglija, 6. januarja. — Sredi največje politične senzacije, odkar se je pričela vojna, sta odstopila vojni minister Leslie Hore-Belisha in minister za informacije lord MacMillan.

Ministrski predsednik Neville Chamberlain je takoj nato imenoval za vojnega ministra dosedanjega predsednika trgovskega odbora Oliverja Stanleya, informacijsko ministrstvo pa je izročil siru Johnu Reithu.

Hore-Belisha se ni razumel z generali

Kot pravijo politični krogi, je vladal velik nesporazum med vojnim ministrom in generalom lordom Gortom, vrhovnim poveljnikom angleške armade v Franciji. Po drugih poročilih pa je Hore-Belisha odstopil zaradi nesporazuma z Winstonom Churchillom, prvim lordom admiralitete, vsled česar je bil Chamberlain primoran, pustiti iti enega, ali drugega. Spor je dosegel svoj vršek, ko je Austin Churchill po radio naznanil prihod angleških vojakov brez odobrenja vojnega ministrstva in en dan prej, ko je hotel Hore-Belisha objaviti to novico. Vse te okolščine bošta morala 16. januarja v poslanski zbornici pojasniti Chamberlain, ali pa Hore-Belisha.

Skandinavske države v nevarnosti

BERLIN, Nemčija, 6. januarja. — Nacijsko časopisje dolži zaveznike, da hočejo v skandinavskih državah postaviti svoje baze za vojno proti Nemčiji. Poulradni list "Nachtausgabe" razpravlja o angleških poročilih, da bodo zavezniki pomagali Švedski v obrambi, nato pa nadaljuje:

"To kaže, da hočejo zapadne demokracije uničiti svobodo vseh evropskih nevtralnih držav. Nevtralne države morajo sedaj povedati, ali hočejo nasprotovati angleški nasilni politiki, ali pa priznajo, da niso dovolj močne, da bi se zoperstavile angleški osvojevalni politiki, katero Anglija razširja z lažmi in sleparstvom. Anglija sili nevtralne države, da se odločijo. In Nemčija čaka na to odločitev."

Zapadne države širijo vojno

Uradna časnikarska agentura pravi: "Zadnja poročila inozemskega časopisja pravijo, da so zapadne države prepričane o neuspešnosti svoje blokade in zato stavijo vse svoje upanje na razširjenje vojne pozorišča v skandinavskih in balkanskih državah."

Finci zopet zavzeli Sallo

KODANJ, Danska, 6. januarja. — Po vročih bojih so se Finci zopet polastili važnega mesta Salle, kjer so imeli Rusi svojo bazo za prodiranje proti Rovaniemi v namenu, da presekajo Finsko na dveh. Finsko vojaško poveljstvo pravi, da je zavzete Salle ravno tako važno, kot zmaga pri Kianta jezcu, kjer je bila uničena 163. ruska divizija.

Kot pravi list "Berlingske Tidende", so imeli Rusi v bitki pri Kianta jezeru 10,000 mrtvih, ostanek divizije pa so Finci pozneje v gozdovih pobili, deloma pa prepodili čez mejo.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Robert H. Jackson novi generalni pravdnik

Senat bo nedvomno potrdil njegovo imenovanje. Rooseveltove težave z najvišjim sodiščem.

To in ono...

NEVARNOST TREJEGA TERMINA

BALTIMORE, Md., 4. jan. — "Baltimore Sun" pravi v svojem uvodniku na prvi strani, da bi bil tretji predsedniški termin Franklin D. Roosevelta "nevarnost za ameriški narod." Po mnenju baltimorskega dnevnika bi moral predsednik Roosevelt javno izjaviti, da uvaža neopisano postavko, ki ne priznava tretjega predsedniškega termina. Predsedniškemu uradu je poveril narod tako oblast, kot je nista imela ne Washington in ne Jefferson. Ta oblast nikakor ne sme predolgo ostati v rokah enega človeka.

Zapoved nemškim lovcom

BERLIN, Nemčija, 4. jan. — Lovec, ki ustrelil kako žival, sme obdržati meso, koža pa mora izročiti državi. Iz zajetih kož izdelujejo pokrivala, kože srnjakov in jelenov pa porabijo za obutev.

Senator Glass star 82 let

WASHINGTON, D. C., 5. jan. — Carter Glass, senator iz Virginije, je praznoval včeraj svoj 82. rojstni dan. Časnikarjem je rekel, da si bo to leto s predsednikom prizadeval ustvariti enotnost v demokratski stranki. Glass je posebno navdušen za povečanje ameriške armade in mornarice.

Črpalke so odpovedale

BUFFALO, N. Y., 4. jan. — Mestna vodovodna naprava se je nekaj pokvarila in mesto je bilo dvanaest ur brez pitne vode. Po zatrdilu inženirjev bo trajalo več dni, predno bodo spravili črpalke v red. Zdravstvena oblast je naročila prebivalcem, naj vso vodo pred uživanjem prekuhajo, ker se je bati v nasprotnem primeru nalezljivih bolezni.

Samomor kaznenca

ALBANY, N. Y., 4. jan. — V Great Meadow kaznilnici se je obesil 35 letni Generosa Lugo, ki je bil leta 1934 obsojen zaradi umora po drugem redu na 30 let ječe.

Rojak v bolnišnici

Komaj se je pred nekaj tedni naš rojak Anton Svet, št. vrnil iz bolnišnice, se mu je stanje zopet tako poslabšalo, da je moral danes zopet oditi v Bellevue bolnišnico. Želimu, da bi se sedaj dodobra pozdravil in se vrnil med svoje domače in prijatelje.

WASHINGTON, D. C., 5. jan. — Mesto Fr. Murphyja je bil imenovan za generalnega pravdnika Robert H. Jackson, dosednji generalni solicitor. Jackson je star 47 let ter je navdušen zagovornik New Deal.

WASHINGTON, D. C., 5. jan. — Tekom svojega uradovanja je imel predsednik Roosevelt precej britkih izkušenj z najvišjim sodiščem. Marsikatero njegovo odredbo, ki jo je kongres potrdil, je najvišje sodišče ovrгло. Mnogobetajoci vladni agenturi N R A in AAA sta vsled odloga najvišjega sodišča prenehali poslovati. V najvišjem sodišču, ki ga tvori devet sodnikov, so imeli reakcionarci večino. S časoma se je pa vse temeljito spremenilo. Nekaj sodnikov je umrlo, nekaj jih je stopilo v pokoj. Na njihova mesta je imenoval predsednik Roosevelt moške naprednega mišljenja, vsled česar je njegovim najnovejšim odredbam obstoj zagotovljen.

Najnovejši član najvišjega sodišča je Frank Murphy, bivši governor države Michigan, ki je vršil leto dni službo generalnega pravdnika. Njegovo imenovanje ne bo naletelo v senatu na noben odpor. Tako je že vsaj zatrdil republikanski voditelj McNary.

NOVE DOLOČBE O POTNIH LISTIH

Ameriških potnih listov ni lahko ponarediti, kajti imajo zelo umetne vodene vtise in zelo natančne pečate. Pri vsem tem pa je vlada dognala, da so razne tuje družbe, največ grške in ruske, skozi več let uspešno ponarajale ameriške potne liste in sicer tako natančno, da jih je zelo težko spoznati, da so ponarejeni. Še pred večjo zagonetko pa stoji državni department, ker so na nepojasnjene način izginili tudi nekateri potni listi, ki so jih oblastim prostovoljno izročili bivši ameriški prostovoljci v španski državljanski vojni.

Odkar se je pričela sedanja evropska vojna, mora vsak Amerikanez oblastim izročiti svoj potni list. S 1. januarjem pa je vlada vpeljala posebne določbe glede potnih listov o nih Amerikancev, ki mnogo potujejo.

Vsak ameriški potni list v tuji državi mora takoj potrditi ameriški konzul in bo veljaven samo za 6 mesecev. Pri vsakem podaljšanju potnega lista mora njegov lastnik konzulu vročiti dve svoji fotografiji in tudi na potni list pritisniti svoj palec. Tako potrjen potni list bo poslan v Washington, da se tam primerja s prvotno prošnjo za potni list. Poleg tega pa bo na takem potnem listu tudi odtis konzulovega palca, kar bo delalo po-

POGREB POVELJNIKA NEMŠKE OKLOPNICE "GRAF SPEE"

Častniki in mornarji nemške oklopne "Admiral Graf Spee" na pogrebu svojega poveljnika kapitana Hansa Langsdorffa, ki je kmalu zatem, ko je potopil svojo ladjo, izvršil samomor v arzenalu vojne mornarice v Buenos Airesu.

Edinole kongres ima pravico omejiti oblast Delavskega urada

Najvišje sodišče je razglasilo o pravicah National Labor Relations Boarda.

WASHINGTON, D. C., 4. jan. — Vse one, ki kritizirajo Delavski urad (National Labor Relations Board), je opozorilo najvišje zvezno sodišče na dejstvo, da je kongres podelil Delavskemu uradu izredno oblast in polnomoč ter da nima nobeno sodišče pravice zmanjšati te oblasti. To zamore storiti edinole kongres.

Najvišje zvezno sodišče je v naslednjih treh slučajih potrdilo odločitve Delavskega urada:

Navzlic vsem ugovorom Ameriške delavske federacije ima Delavski urad pravico imenovati CIO unijo pristaniških delavcev in skladiščnikov kot zastopnico pri kolektivnih pogajanjih.

Delavski urad je ravnal povsem pravilno, ker je zanikal pravico glasovanja neodvisni uniji Falk Corporation, ker je razpravljala kompanijska unija. Ni ji z sodišča nima prave pravice zavrniti odločitev Delavskega urada z ozirom na volitev delavcev Consumers Power Co. v Jackson, Mich., ker niti CIO niti AFL nista dobili potrebne večine pri prvih volitvah je Delav. urad odredil naj se vrše nove volitve, pri katerih naj delavci odločijo, če naj jih zastopa CIO ali bodo pa sploh brez zastopstva. V tem slučaju Ameriška delavska federacija sploh ne sme priti v poštev.

V zadevi pri-taniških delavcev ob pacifični obali in delavcev pri Consumer Power Co. se je Delavski urad odločil naziv za CIO.

narjavealec velike težave.

Potni listi pa bodo tudi izdani za potovanje samo po gotovih deželah in ne povsod, koder bi kdo hotel. Brez posebne dovoljenja državnega departmanta ne more noben Amerikanez potovati v Nemčijo, ali Anglijo.

AFL se bo pritožila

Navzlic razsodbi Delavskega urada, bo skušala Delavska federacija doseči svoj cilj. — CIO zastopa 13,000 pristaniških delavcev.

WASHINGTON, D. C., 4. jan. — Že par let se vrši med Delavsko federacijo in Lewisovim Kongresom borba, katere organizacija ima pravico zastopati pristaniške delavce, ki jih je na pacifični obali nad trinajst tisoč. Delavski urad (National Labor Relations Board) je odločil, da ima CIO to pravico. Ameriška delavska federacija se je proti temu pritožila, odpravila pa ni ničesar, kajti razvidno je iz zgoraj opisane, da najvišje sodišče je odločilo, da nižja sodišča niso upravičena zavračati oziroma izpreminjati sklepov Delavskega urada, češ, da je ta vladna agentura odgovorna izključno kongresu za svoje delo. To je bil seveda hud udarec za Federacijo, ki skuša sedaj dokazati, da je Delavski urad napačno ravnal, ker je dal CIO pravico nad vsemi pristaniškimi delavci na zapadni obali, ne zira se, za katerega podjetnika delajo. Delavska organizacija ima pravico zastopati le delavce posameznih podjetij.

Delavski urad je ravnal povsem pravilno, ker je zanikal pravico glasovanja neodvisni uniji Falk Corporation, ker je razpravljala kompanijska unija. Ni ji z sodišča nima prave pravice zavrniti odločitev Delavskega urada z ozirom na volitev delavcev Consumers Power Co. v Jackson, Mich., ker niti CIO niti AFL nista dobili potrebne večine pri prvih volitvah je Delav. urad odredil naj se vrše nove volitve, pri katerih naj delavci odločijo, če naj jih zastopa CIO ali bodo pa sploh brez zastopstva. V tem slučaju Ameriška delavska federacija sploh ne sme priti v poštev.

V zadevi pri-taniških delavcev ob pacifični obali in delavcev pri Consumer Power Co. se je Delavski urad odločil naziv za CIO.

Delavski urad je ravnal povsem pravilno, ker je zanikal pravico glasovanja neodvisni uniji Falk Corporation, ker je razpravljala kompanijska unija. Ni ji z sodišča nima prave pravice zavrniti odločitev Delavskega urada z ozirom na volitev delavcev Consumers Power Co. v Jackson, Mich., ker niti CIO niti AFL nista dobili potrebne večine pri prvih volitvah je Delav. urad odredil naj se vrše nove volitve, pri katerih naj delavci odločijo, če naj jih zastopa CIO ali bodo pa sploh brez zastopstva. V tem slučaju Ameriška delavska federacija sploh ne sme priti v poštev.

Umor in poskušen umor

PITTSBURGH, Pa., 4. jan. — Policija je danes sporočila, da je 34 letna študentka Agnes West zadušila v nekem hotelu svojo mater. Več ur je presedela ob njenem truplu, nato je pa skočila skozi okno, pa se je le nekoliko poškodovala. Hči je izpovedala, da so nameravali jo zopet poslati v zavod, iz katere so jo izpustili pred tremi leti. Da to prepreči, jo je zadušila.

Diesov odbor

Vlada naj odločno nastopi proti kršilec pri-selniških postav in tu-jezemskim agentom.

WASHINGTON, D. C., 4. jan. — Sedem članov Diesovega odbora, ki je preiskoval ne-ameriške delavnosti, je sestavilo svoje poročilo, ki je bilo predloženo kongresu. Namesto Diesa je podpisal poročilo njegov klerk, kajti Dies leži bolan v svojem domu v državi Texas.

Poslanec Starnes, demokrat iz Alabame, ki je podpredsednik odbora, pravi, da je poročilo zelo jasno in točno.

Odbor v prvi vrsti priporoča, naj vlada z vso odločnostjo nastopi proti kršilec nasel-niških postav in naj posveti vso pozornost delovanju tujezem-skih agentov v Združenih dr-žavah. Značilno je, da v poro-čilu ni izjav dveh raziskoval-cev, ki trdita, da je med film-skimi igralci v Hollywoodu precej komunistov.

Po naročilu general. glavne-ga pravdnika bo začela poseb-na porota raziskovati poslova-nje treh korporacij in osmih pasameznikov, ki so osumljeni kršenja postav glede potnih listov.

NAROČITE SLOVENSKO - AMERI-KANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STA-NE VAS SAMO 50 CENTOV. GLAV-NE V Zdrženih državah lahko pošljete znanke po 2 ot. po 3 cente.

“GLAS NARODA”
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
MAJENCO PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Majenec, President J. Lapche, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
100 WEST 114th STREET NEW YORK, N. Y.

47th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Subscription rates: New York, N. Y. and vicinity, \$3.00 per annum in advance; elsewhere, \$3.50. Single copies, 10 cents. Foreign postage extra. Payment in advance.

“GLAS NARODA” — IZDAJA VRAKI DAN IZVEMŠI NEMILI IN
“GLAS NARODA” — 100 WEST 114th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 2-1343

POMOČ FINCEM

Anglija je obvestila Ligo narodov, da bo podpirala Fince z vojnimi potrebščinami. Povedala pa ni, kakšne potrebšchine bo pošiljala in koliko jih bo poslala, ker ni treba, da bi Rusi in Nemci kaj zvedeli o tem.

V poročilu je zelo važna informacija, da namreč Anglija ne bo podpirala Fince z vojaštvom. To je pa tista kočljiva stvar.

Kako dolgo se bo moglo štiri milijone Fincev ustavljati ruski armadi, ki šteje baje osemnajst milijonov mož? Finske izgube so silno majhne. Če lahko verjamemo vsem poročilom, ker je dvomno, pravijo, da pade od sto do dvesto Rusov, predno pade en Fincev. Toda navzlic temu postaja finska armada slabša od dne do dne.

Nihče ne ve, kako dolgo bo trajala vojna. Finci se zaenkrat uspešno ustavljajo ruski premoči toda večno se ji ne bodo mogli ustavljati.

Finske nade, da jim bodo prišle zavezniške armade na pomoč, so se razblinile v nič.

Eni pravijo, da ne bi potrebovali dosti. Kakšnih sto do dvestotisoč angleških in francoskih vojakov naj bi bilo poslanih v finsko ozemlje, da bi se moglo finsko vojaštvo za par tednov ali vsaj za par dni oddahnuti od deset tednov trajajočega napornega boja. Pozabijo pa, da ne bi mogli vojaki, ki so vajeni na bolj milem podnebju, se dosti vojevati v strašni zimi, ki prevladuje v pokrajinah v katerih se vojskujejo Finci in Rusi. Redke so bile ofenzive na francoski ali italijanski fronti tekom svetovne vojne v zimskem času.

Eni tudi trdijo, da bi bilo lahko poslati na Finsko poljsko legijo, ki je pripravljena vsak hip se boriti proti avtoritarnim napadalcem.

To bi bil primer praktične solidarnosti, ki bi dokazal svetu, da združena fronta vseh ogroženih narodov nasprotuje imperijalističnemu napadu, pa naj pride ta napad s fašistične ali boljševiske strani.

Toda vse kaže, da se bo morala zanesti Finska v tem pogledu samo na svoje skandinavse sosedes.

Iz Švedske jim je prišlo na pomoč deset tisoč ali celo nekoliko več prostovoljcev, ki so bili uniformirani in v vsem preskrbljeni iz privatnih virov. Poveljujejo jim švedski častniki. Nadalje je dala Švedska Finski deset milijonov dolarjev privatnega kredita za nabavo proti-zračnih topov in drugega orožja ter ogromno množino živil in obleke. Na finsko fronto se je prostovoljno podalo tudi precejšnje število švedskih zdravnikov in bolničark, ki imajo na razpolago ambulance in vse zdravniške potrebščine.

Danci, ki so neposredni sosedje Nemcev, se boje z drugim pomagati kot z obleko in živili.

Danci se namreč nahajajo v zelo težavnem položaju. Dansko časopisje je pod najstrožjo kontrolo in objavlja le nemška poročila, kajti vlada se boji, da bi začel kakšen list Nemce kritizirati ter bi s tem ogrozil važne trgovinske odnose med obema državama.

Danska prodaja za dobro ceno preobilico svojih pridelkov in blaga Nemčiji, in če bi Nemčija prenehala kupovati od nje, bi slaba predla danskemu gospodarstvu.

Navzlic temu se je pa precejšnje število Dancov pridruživlo švedskim prostovoljem.

Slično je z Norveško. Norveški prostovoljci se bore rano ob rami s švedskimi. Koliko jih je, pa ni znano. Natančnejši podatki bodo najbrž šele po vojni objavljeni.

Švedi, Danci in Norvežani so pokazali le dobro voljo, dočim njihovi prostovoljci ne bodo igrali v vojni nobene odločilne vloge, ker jih je premalo.

Vprašanje, kako uspešno ojačiti finsko armado, je zaenkrat nerešeno. Gotovo pa je, da se brez izdatne zunanje pomoči, Finci ne bodo mogli dolgo uspešno ustavljati ruskemu sovražniku. Po mnenju nekaterih, vedo Finci, da ne morejo premagati Rusa, pač ga pa v zimskem času lahko z zelo malimi izgubami zadržijo dovolj časa, da bi jim bilo mogoče dobiti od njega boljše mirovne pogoje.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

RUSI POSILJAJO OJAZENJA

Poročila iz skandinavskih držav naznanjajo, da bodo Rusi proti Fincem poslali 1,200,000 vojakov, tako da jih bodo imeli okoli dva milijona in bodo v nekaj dneh pričeli novo močno ofenzivo na Kareliji. Ze od 6. decembra se Rusi trudijo, da bi prelili Mannerheimovo utrjeno črto, ki se razteza od Karelije od Ladoskega jezera pa do Finskega zaliva severno od Leningrada.

ŠVICARSKE BOLNIČARKE

Prva skupina švicarskih žena na vežbanju za ambulančno in drugo pomožno vojaško službo. Na ramah nosijo nosilnice za ranjence.

Iz Slovenije

PO 8 LETIH OBTOŽENJA ZARADI POŽIGA

Kriminalni požari so po slovenskih krajih kaj pogosti. Zavarovalnice se bore po svoje proti zlonamerenim požigom in znano je, da so nekatere predele Prekmurja, kjer so požari izredno pogosti. Znano je tudi, da je zasledovanje požigalcev zelo otežkočeno, ker se največkrat zgodi, da ljudje sami prikrivajo zločinca, oziroma ga nočejo izdati. O takem mišljenju ljudstva je pričela tudi razprava proti posestniku Matevžu Šimiču in njegovemu sinu Ludoviku Šimiču.

Posestnika Matevža Šimiča in njegovega sina Ludovika je obtožnica dolžila, da sta leta 1931 v Ločnici pri Medvodah zažgala veliko žago, da bi dobila zavarovalnino v znesku 384.500 din. Matevž Šimič naj bi zavaroval žago za tako visoki znesek, sin pa naj bi podtaknil ogenj.

Zgodilo se je torej že pred osmimi leti, ko je pogorela Šimičeva žaga. Orožniki so tedaj uvedli preiskavo, požiga je bil osuđen neki Robežnik, ki so ga orožniki aretirali. Robežnik je bil nekaj časa zaprt, a so ga nato izpustili. Osumljen je bil tudi neki fant, ki je služil pri Šimičevih. Obenem pa se je začela širiti med ljudstvom v Bodovljah in okolici vest, da so Šimičevi sami zažgali žago. Preiskava v tej smeri pa tudi ni imela uspeha.

Pri Šimičevih pa se je v nadaljnjih letih odigrala žalostna družinska zgodba. Šimičev sin Ludvik je vzel za ženo zapeljivo služkinjo Antonijo, ki sta jo stari Šimič in njegova žena sovražila. V družini so nastali prepiri, tako daleč je prišlo, da je sinova žena Antonija odšla z doma in da je sin Ludvik složil tožbo za ločitev.

zakona. Vmes so potekle še razprave zaradi razžaljenja, katere so Šimičevi naperili proti Antoniji. Ta se je branila na vse kriplje in zavračala očitke, da ima razmerje z nekim moškim. Izdala je pa tudi skrivnost, katero ji je zapel mož, mladi Šimič kmalu potem ko je pogorela Šimičeva žaga. Antonija je namreč povedala svojim prijateljicam, da so Šimičevi sami zažgali žago, da bi dobili zavarovalnino. Nekoč sta Antonija in in mož Ludvik ugovarjali, kdo bi zažgal žago, pa je Antonija izrekla, sum, da je bil požigalec najbrže tisti fant, ki je bil odpuščen. Mladi Šimič pa je odgovoril, da fant ni kriv, žago so sami zažgali, da bi se “poslužili” zavarovalnice.

Tako je nastala govorica, da so Šimičevi sami zažgali žago. Šimičevi niso molčali na te očitke. Prizadevali so se pred vsem, da bi Antonija, ki je medtem živela že na svoje ločeno od Šimičevih, preklela javno vse očitke. Obljubili so ji, da bodo skrbeli zanjo in za njene otroke, kakor se spodobi, če vse prekliče. Orožniki so znova uvedli preiskavo in dagnali razne podrobnosti, ki so kazale nato, da bi Šimičevi sami utegnili biti požigalec. Nekatere priče so potrdile, da je mladi Šimič branil gasiti, da ni poklical takoj gasilcev in da je dal podreti dimnik na žagi, da bi bila škoda večja.

Dve ovadbi so bili naperjeni proti staremu in mladem Šimiču. Eno je vložila zavarovalnica, drugo pa orožniki. Obtožena sta se zagovarjala, da se hoče Antonija maščevati, ker jo je Ludvik zapodil od doma. Glavna priča je bila Antonija, ki živi zdaj nekje kot služkinja. Antonija je vztrajala pri svoji izpovedi, trdila je vztrajno, da — ji je mož rekel,

da so Šimičevi sami zažgali zaradi zavarovalnice. Na sestanku, ko so Šimičevi zahtevali, naj Antonija vse prekliče, je stari Šimič tudi rekel, da ni greh goljufati banko. Sodisce je zaslislalo več priče in nekatere so potrdile, da mladi Šimič ni pustil gasiti, češ, da bo kotel eksplodiral.

Sodisce je mnenja, da je Antonija po resnici izpovedala, priznanje, ki ga je ženi izrekel mož Ludvik Šimič, pa je le presplošno, da bi se na njem gradila obsodba. Ni bilo mogoče ugotoviti, kdo od domačih je podtaknil ogenj, na podlagi dokaznega gradiva ni bilo mogoče sklepati na prave storilce. V dvomu je torej sodisce oba obtoženca oprostil.

KRI NA SVATBENI GOSTJI

Nenavaden dogodek se je pripetil v Zgornjem Dupleku pri Mariboru ob priliki poroke 28-letnega posestniškega sina Karla Postraka.

Karel Postrak se je vračal iz cerkve, kjer je bila poroka. Svatje so se podali na Postrakov dom na svatbeno gostijo. Sredi najlepšega razpoloženja se je vnel iz nepojasnjenega vzroka prepri med mladim ženinom in njegovim bratom Jernejem. Svatje so si sicer prizadevali, da bi pomirili brata, pa se jim ni posrečilo.

V navalu razburjenosti je Jernej Postrak navalil z nožem na brata in ga ranil v hrbet. Mladi ženin se je ves oblit s krvjo zrušil na tla in oblezel nezavesten. Karla Postraka so nemudoma preneljali v bolnišnico. Zdravniki so mu s takojšnjo pomočjo rešili življenje. O krvavi svatbi krozi med ljudmi najrazličnejše govorice, ki jih je pa težko kontrolirati.

Peter Zgaga

— Nekateri imajo navado ob novem letu, — mi piše rojak, — sestaviti nekakšen pregled o svojih uspehih ali polonijah prejšnjih dvanajstih mesecev. Čakal sem, da boš povedal, koliko si jih prejšnje leto napal, koliko je bilo med njimi izmišljenih, reničnih, ukradenih ali izpotojenih. Radoveden sem tudi, katero smatraš za najbolj značilno. Čakal sem in čakal, pa zaman.

Rojaku ne morem drugega odgovoriti kot to, da nimam nobenih zapisov in ne vodim nobene statistike. Lahko bi rekel, da sproti pozabim, kar napišem. Le redkokdaj mi katera v spomin ostane.

Slišal sem jih dosti, — značilnih za naše ljudi in za naše razmere. Prvo nagrado za od-

kritosrčnost in originalnost pa bi prisodil nekemu clevelandskemu rojaku.

Slučajno sem naletel nanj v nekem slovenskem salonu v Euclidu. Postaren možak je bil, zgovoren in živahen. Govorila sva o tem in onem.

Povedal mi je, da je v Clevelandu že skoro štirideset let in da ne zahaja preveč v slovensko družbo.

— Vsak mesec dvakrat ali trikrat, — je dejal, — sicer se pa doma držim. Veš, moja žena ni naše narodnosti. Otroci so že poročeni. Imam angleški inšuren in nisem pri nobenem slovenskem društvu. Delam, jem in spim. Včas si ga kakšen kvart privoščim, poleti grem tudi sempatam ribe lovit. To je edino moje razvedrilo. V muvi ne hodim, radio le redkokdaj odprem.

— Potem si seveda s citanjem preganjaš dolgčas. Gotovo imaš kaj slovenskih in angleških listov.

— Nak, nobenega ne. Niti en list ne prihaja v moj dom.

Opazivši moje začudenje, mi je pojasnil: — Kmalu bo štirideset let, odkar sem šel z doma. To je dolga doba. Veš, v tem času sem slovensko že precej pozabil, angleško pa še vedno dobro ne znam.

Časopisi objavljajo novice, ki jasno označujejo duh časa, v katerem živimo. Naprimer naslednje poročilce:

Japonci ponosno naznanjajo, da so ravnokar zavrhili bombni napad na mesto Lauehov v kitajski Kansu provinci. To je bil najsilovitejši bombni napad iz začetka nenapovedane vojne med Japonci in Kitajsko. Vrhil se je 26., 27. in 28. decembra ter se ga je ves ta čas udeleževal nad sto letal.

Japonsko poročilo ponosno dostavlja: — S tem napadom so bile sijajno otvorene svečanosti praznovanja 2600. obletnice ustanovitve japonskega cesarstva.

V Oberammergau na Nemškem imajo že par stoletij navado vprijeti vsakih deset let pasijonske igre. Zadnjič so bile leta 1930, in ogledalo si jih je tisoče in tisoče turistov iz vseh delov sveta. Igralci se preprosti kmetje in rokodelci, ki pa znajo dovršeno predstavljati največjo žalostno zgodovino — Kristusovo trpljenje.

Tudi za letošnje leto so se že lani začele vršiti priprave. Igralci so si pustili rasti lase in brado, da bi bil njihov nastop čimbolj naraven. Ves o-kraj se je pripravljalo za svečane dogodke, ki so poleg umetniškega tudi precejšnjega finančnega pomena, kajti tuje puste ob takih prilikah v mestecu Oberammergau ogromne množine denarja.

Toda izbruhnila je vojna, in pasijonske igre so bile odlovedane.

Hitler je dal vse igralce gladko obriti in na balin ostriti in jih poslal na fronto.

Edinole Alois Lang, ki bi imel igrati Kristusa, je prizanesel. Lang še vedno nosi rjavo brado in dolge, kodraste lase.

Ta izjema je bila odveč in se ni Hitler znoj opravičil pred svetom.

Kajti v Nemčiji se navzlic vsemu vrši pretresljiva pasijonska igra. Nemški narod stopa sklonjene glave proti Golgati in se opoteka pod križem.

Hitler dovršeno igra trojno vlogo: vlogo Jude, Poncija Pilata in levega razbojnika.

DARILNE POSILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar.	— — — \$ 2.50
200 Dinar.	— — — \$ 4.75
300 Dinar.	— — — \$ 6.80
500 Dinar.	— — — \$10.75
1000 Dinar.	— — — \$21.—
2000 Dinar.	— — — \$41.50

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše svere za darilne posiljave v Jugoslavijo začele prekinjati. Sedaj pa smo dobili novo svere, po kateri je mogoče našim rojakom vztrčiti in denar varno pošiljati. Vendar je bila nam povržena cena, ker se stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opazujemo tudi, da se sem in tam more kaka posiljatev zaradi evropskih razmer zakasnit.

ZA NUJNO POSILJATEV POSLUŽITE SE “CABLE ORDER”. — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POSILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::: POTNIŠKI ODDELEK :::
216 West 18th Street, New York

NAZNANILO in ZAHVALA

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom in prijateljem, da nas je za vedno zapustil naš ljubljani soprog in oče —

Frank Vihtelič

Stajnik je bil rojen dne 11. novembra 1898 na Vrhniki — umrl je 25. novembra, 1939.

Tem potom se zahvaljujemo vsem, ki so ga obiskali v času bolezni, bil je vedno tako vesel, ako je kdo prišel.

Dalje se zahvaljujemo častiti duhovščini za cerkvene obrede; da je vsem, ki so ga obiskali na mrtvaškem odru; vsem, ki so darovali za sv. maše; vsem, ki so darovali za svetilce in ko so dali avtomobile na razplago. In vsem, ki so ga spremlili k zadnjemu počitku.

Lepa hvala tudi pevskemu društvu “Slavni” in Cerkevemu pevskemu zboru, ki sta mu v slovo zapela žalostinke. Torej še enkrat vsem prav srčna hvala!

Tebi, nepozabljeni soprog in oče, lahka naj ti bo ameriška zemlja. Zahujeci ostali:

MARIE VIHTELIČ, soproga;
FRANK in STANLEY, sinova; PAVLINA, hčerka.
JOHN in MATHEW, brata; CHILKA BRENCIČ, sestra
v starem kraju in ostali sorodniki.

Dearborn, Mich., 19. decembra, 1939.

Kratka Dnevna Zgodba

T. A.

BOMBNIK X-13

"Poročnik R-91. Bombnik X-13. Smer severozahod. Na trilestem kilometru napad. Odhod točno opolnoči. Ali ste me razumeli?"

"Razumel sem, gospod polkovnik."

Oster pozdrav, na levo krog, in mladi poročnik je odšel iz štaba.

Zunaj je bilo hladno vreme, meglenega decembra. Poročnik je šel proti hangarju, v katerem je počival bombnik X-13.

Ukaz, ki ga je dobil od poveljstva, je bil zelo kratak, toda on ga je razumel dobro; točno opolnoči se mora uesti, skupno s svojim opazovalcem v bombnik in kreniti v določeno smer. A na 30 kilometru je bila neprijateljska četa, u-taborjena v neki majhni vasi. Moral je prileteči nad vas in spustiti nekoliko ton bomb, ki naj bi uničile vse, kar je živega.

Ko je prišel v hangar, ga je pričakal družni podčastnik. Pogledal je na uro, epažet in deset minut. Časa samo toliko, da uredi najpotrebnejše za polet.

Slekel je bluzo, zavil h rokave in začel pregledovati motor. Tipal in trkal je na vsak najmanjši del mehastega stroja, ki mu je bil najboljši prijatelj. Od njegovega delovanja je bil odvisen povratak ali pa smrt na sovražnem ozemlju.

Motor je deloval pravilno. Sedaj si je ogledal še ostale, a je z največjo radostjo dognal, da je vse v redu. Ura je kazala točno dvanajst minut pred polnočjo, ko je začel mehanik obešati bombe. Bil je skoraj že nared. Bombe so stale na svojem mestu razporejene kakor nakit, čigar zrna sejejo smrt.

Mladi poročnik ki je nosil na prsih preprosto znak XR-9, je sedel poleg bombnika in kadil cigareto, čakajoč prihoda svojega opazovalca. Še deset minut do polnoči. Njega še nikakor ni bilo. Pet minut do polnoči. Pri njem je bil načrt poleta. — Vzel je telefonsko slušalko in poklical poveljstvo.

"Tukaj poročnik R-9. Ali je tam narednik D-5, moj spremljevalec? Čez pet minut moramo odleteti a njega še ni."

"On je tukaj, a ne more iti z vami."

"Zakaj ne?"

"Pred desetimi minutami je bil najden mrtve v svoji sobici. Načrt mu je bil odvzet."

Poslali vam bomo drugega opazovalca, ki bo prinesel prepis načrta. Odletite točno, in izvršite svojo dolžnost."

Tako se je glasil kratki vojaški razgovor, ki se je nanašal na življenje in smrt.

(Dve minuti do polnoči. Tedaj se odpro vrata hangarja in prikazal se je bombarder. K njemu je s hitrim korakom prišel podporočnik A-3 in je izročil poročniku pismen ukaz nato se je hitro povzpela na bombnik in sedel na svoje mesto. Isto je storil tudi poročnik.

Leteli so skozi mrak, ki je bil tako gost, da so ga skoro čutili. Gor — dol — desno — levo — povsod okoli je zijal propad, čigar dna niso mogli videti.

Bombnik je požiral kilometre. Deset — dvajset, pet in dvajset, še malo, pa bo nastopil trenutke njihovega dejanja.

Nenadoma je kakih sto metrov od bombnika zasijalo, in majhen predmet je siknil mimo poročnikovega obraza. Takoj nato se pojavi na drugi strani, a malo bližje aparata zopet tak plamen. Kmalu je bil ves bombnik v obujnem plamenov, spremljanih z močnimi eksplozijami, a vroče jeklo je začelo razsipati motor in ljudi, ki so bili v bombniku. Pogum in spretni pilot ki je opravljal z aparatom med ognjem in jekleno točo, je dobro vedel, kaj to pomeni. Prispel je v ogenj protiletalskih topov, ki so ga zasipali s šrapneli. Dobro je vedel, kako so ga našli brez reflektorjev. D-5 ki je bil ubit, je pokazal neprijatelju točno mesto, na katerem bo bombnik v določenem času.

Nevarnost je rasla od trenutka do trenutka, ker ogrozi nikakor ni prenehal. Sedaj so šrapneli tre-kali v neposredni bližini aviona. Ognjeni krog se je bolj in bolj ozil. Ako se bo tako nadaljevalo, bo doletela tudi njih ista usoda, kakor mnoge njihove prijatelje, ki jih zemlja ni pričakala živih.

Mahoma začeti hrabri pilot ostro bolečino v desni rami in nekaj toplega se mu razlije po roki. Bil je ranjen. A rana je bila vsekakor težja, ker je že sedaj čutil hudo bolečino. (Nato se nenadoma spusti v globočino. Bombnik je padel hitro, a se mahoma dvignil in pričel leteti v ravni črti. Šrapneli so se raztreskali že daleč proč. Bombnik je bil že izven vsake nevarnosti.

Še dva kilometra — še dve sto metrov — zdaj!

Rahel pritisk na gumb je označil, da je sfižala prva bomba na pot. Z globnim pikanjem se je bolj približevala zemlji. Mahoma se je zaslišala strašna eksplozija. Še en pritisk s prstom — še nekoliko pritiskov.

Pod avionom so se vrstile strašne eksplozije, druga za drugo. Velik del vasi je že gorel. A bombnik je še vedno siral bombe, ki so brez usmiljenja uničevale življenje.

Ko je odvrzel poslednjo bombo, je poročnik okrenil letalo in je hotel povečati brzino. A tedaj je odjeknil v bližini ognjujoči pok, in že je bil sredi ognjenega morja. Vedel je, kaj se je zgodilo. Obrnil se je k svojemu opazovalcu, ki je gorel. Motor je bil uničen. Njegov spremljevalec, ves v plamenu, je skočil iz aviona brez padala. Njegova usoda je bila itak zapečaten.

A v pokvarjenem bombniku je bil samo še on sam, obkrožen s črnim mrakom, v nepoznanem kraju, na katerem se je moral spustiti nizdol, ako je hotel odložiti svojo smrt.

Tako se je s širokimi zavoji bližal zemlji. Desno za njim se je širilo morje plamenov. Gorele so hiše ter se rušile s hrupnimi treski. Velik del ozemlja je moral biti posut z mrličji. Plod njegovih rok. Vse doslej je sejal smrt in uničeval vse.

Tedaj začeti močan sunk, da ga je vrglo iz aviona in je padel med veje drevesa. Njegov bombnik — ali bolje ostank bombnika — je ostal zapleten v krošnji orjaškega hrasta. Osvetljen s plameni goreče vasi, je slišal prikazni, ki straši po gozdu.

Nekaj časa je ležal med vejami, zavedajoč se nevarnosti, ki mu je pretela. Tako je tudi zaspal. Ko se je zbudil, se je prebudil utrujen, premražen in lačen z ostrimi bolečinami v desni rami, iz katere je še vedno krvavel.

Tedaj opazi pred drevesom vojaka s puško, naperjeno v njega. To je bil poziv, naj takoj zleze z drevesa in odide ž njim. Tentu pozivu se je moral pokoriti, ako je hotel, da ga ne ubije na mestu.

Zlezel je s drevesa in šel pred vojakom, ki ga je odvedel naravnost na poveljstvo. Do poveljstva so šli po cesti, ob kateri ni ostala niti ena hiša cela. Na vseh straneh so se širila pogorišča in ruševine. Razkosana trupla so pokrivala razrito cesto. Na nekem obzidju je bila glava triletnega otroka. Naravnost odtrgana. Njegove oči so bile v strahu razširjene, a usta odprta. Mogoče je hotel poklicati "mama..."

Na vsakem koraku so bile stvari polne groze, kakršnih si ne more izmisлити najhujša domišljija. A vse to je bilo delo njegovih rok. (Tako je prišel na poveljstvo, mogoče v edino zgradbo, ki je ostala v vasi še prilično nepoškodovana.

JANITOR

dobi službo v 3-nadstropni hiši. Brez kurjave. Zahtevajo se priporočila na naslov: Kennedy, 100 Montrose Ave., Brooklyn, N. Y. Vprašajte pri Anthony Svet, 125 Montrose Ave., ali pa telefonirajte: Kennedy, ESplanade 7-7549. (3x)

V vojaški pisarni ga je čakal starejši, višji častnik, ki ga je takoj ogovoril v njegovem materinem jeziku.

"Torej vi ste ta nocojšnji junak iz višav? Lepo! Ali veste, koliko žrtev imate na vesti?"

"Dolžnost, gospod polkovnik," izjedla mladi poročnik.

"Vem, vem. Dolžnost, razume se. Toda — saj nimam časa, da bi se z vami razgovarjal."

Nato ga je začel izpraševati o položaju sovražnika, o številnem stanju in o vsem, kar bi jim moglo koristiti.

Po zaslišanju so ga odvedli v bolnišnico. Rana je bila zelo huda in tudi precej onesnažena, tako da se je moral zdraviti skoro mesec dni. Ko so ga odvedli pod močno stražo v drugo mesto, je bil postavljen pred vojno sodišče.

Sodba je bila zelo kratka: poročnik neprijateljske vojske je obsojen na smrt s strelom, zato, ker je pri priliki bombardiranja vasi M. metal bombe na nezaščitene dele in ubijal nedolžno prebivalstvo. Obsodba se bo izvršila v najkrajšem času. Obsojeni ne sme vložiti prošnje za pomilostitev.

Obsodbo mu je prečital višji častnik v njegovem materinskem jeziku. Ko jo je prečital mu je predložil obsodbo, da jo podpiše, kar je mladi poročnik tudi storil.

Ko je bilo to opravljeno, so ga odvedli v zapor, kjer naj bi počakal do izvršitve obsodbe.

Tako je prešlo nekaj dni. Mladi poročnik je bil ves čas v celici sam. Bil je popolnoma ravnodušen. Slišal je oddaljeno gromenje topov. Tam so bile ogrožene borbe.

Nekoga večera, ko je opazoval kako padajo sneženke, so se hrupno odprla vrata njegove celice a na pragu se pojavi vojak. Za vojakom je vstopil narednik z duhovnikom.

Mladi poročnik je dobro vedel, kaj pomeni njihov prihod. Njegove ure so bile prešete. Mogoče že nocoj, a jutri bo ž njim gotovo izvršeno. Niti malo žaloval za življenjem. Njegova edina želja, ki je v tem trenutku navdajala njegovo dušo, je bila, da bi izvršili kar mogoče prej, kar prej.

Ko ga je duhovnik blagoslovil, je pristopil narednik in mu rekel: "Kakor vam je znano, ste z obsodbo višjega vojnega sodišča obsojen na smrt s strelom. Prišel sem, da vam sporočim, da se bo izvršila obsodba jutri zjutraj ob 6. Ako imate kako željo, mi jo lahko sporočite jaz jo bom dostavil."

Mladi poročnik je začel trepetati, ko je začutil bližino

(Nadaljevanje na 4. str.)

Ko se lovci zbirajo...

Zdaj ko je lovska sezona po večini državah zaprta, se lovci radi zbirajo in obujajo spomine na dogodoljaje in uspešnost lova na srnjake, zajce, jerebice, race, itd. Pred tedni je rojak iz New Jersey-a se pridružil, da se niso lovi iz New Yorka in okolice sploh nič kaj v številu odvali kilen lovske trobentice. Bilo je pa sicer nekoliko drugače z našimi lovci iz Barbortona in okolice. Še daljši pohod so napravili v državo Pennsylvania. Sreča jim je bila mila in niso odšli praznih rok domov. V torkovi številki bomo začeli objavljati kroniko lovcov iz Barbortona, ki je v posebnem stilu napisal A. A. Bomback. Bomo videli, kaj se pravi: Ko se lovci zbirajo...

Ženska armada Finske

Finke so si prve v Evropi pridobile leta 1906 volilno pravico. Že pol stoletja sodelujejo ženske aktivno v deželi 45.000 jezer v narodnem življenju, v politiki, gospodarstvu in v vojski.

(Prvoborniljica za ženske pravice in za popolno emancipacijo na Finskem je bila preprosta ženska, ki se je pisala Milna Siilampaa. Rodila se je v najbolj divjem in najbolj zapuščenem delu Karelije. Prišla je kot mlada kmetica s celkarjem v finsko prestolnico proti koncu prejšnjega stoletja. Iskala je službo v mestu kakor tisoč njenih tovarišic, ki jih domača zemlja ni mogla preživljati. Trkala je na vrata meščanskih hiš v Helsinkih in prosila za delo. S težavo je dobila mesto pomožne kuharice. Ves dan je opravljala težja dela v hiši, zvečer pa je v svoji podstrešni sobici prebivala knjižice. V nekaj mesecih se je navadila čitati in pisati. Požirala je knjižice in se sama izobraževala, kmalu je vedela in znala toliko kot njene sovrastnice, ki jim je bila usoda naklonjena, da so lahko obiskovale šole. S svojo inteligenco in talentom je služkinja Milna Siilampaa kot samouk spoznala domačo in tuje literaturo. Odprl se ji je nov svet, videla je socialno krivico in bedo ter se je odločila, da bo posvetila svoje življenje borbi za ženske pravice. Posvetila se je politiki.

Nekaj let kasneje je bila mlada služkinja na čelu socialnega in političnega ženskega gibanja, ki se je zelo razmahnilo, čeprav je carjeva policija bdela nad delovanjem ženskih organizacij. Milna Siilampaa se je zaklela, da bo pomagala svojim tovarišicam služkinjam in delavkam.

Leta so potekla. Bivša kmetica in služkinja si je priborila važno mesto v eni izmed političnih strank. Organizirala je žensko in začela načrtno borbo za ženske pravice. Zmagala je na vse ženske pravice.

la je na vsej črti. Četrto stoletja se je Milna Siilampaa borila za pravice žensstva na Finskem in še danes je v prvi vrsti med finskim žensstvom, ki aktivno sodeluje v politiki, gospodarstvu in v vojski. Še danes po tridesetih letih uspehov in slave borbenosti in vera v pravičnost borbe ni manjša v sreči bivše služkinje.

Leta 1917 si je Finska priborila svobodo in neodvisnost. Tedaj je nastalo nekaj novih krivih strani v zgodovini tega malega, borbenega in kulturnega naroda. Dve leti se je na Finsko borila proti orjaški Rusiji. Zgodilo se je nekaj nepričakovanega. David je premagal Goljata. Finska je izšla iz borbe kot zmagovalka. V tej borbi za ohranitev samostojnosti in svobode so se žborile finske žene ravno ob rami z možmi. Oborožene so bile kakor vojaki in naložili so jim enake pravice in dolžnosti kakor vojakom. Dobršen del zasluze za zmago v borbi z Rusijo od leta 1917 do leta 1919 gre finskemu žensstvu, ki je oboroženo branilo domovino.

Po zmagi se je Finska na novo organizirala in narod je sprejel novo ustavo, v kateri je bilo priznано junaštvo finskih žena v osvobodilnih bojih. V posebnem poglavju ustave je bilo leta 1919 določeno, da ima finska žena pravico in dolžnost sodelovati pri obrambi domovine.

Milna Siilampaa se je z ne-verjetno odločnostjo potegovala ob ustanovitvi svobodne Finske za vse ženske pravice. Po njeni zaslugi in na njen predlog je bila sprejeta v parlamentu gori navedena določba o pravihah in dolžnostih Fink v obrambi domovine. Omeniti je treba, da je ta ustava določila edinstvena na vsem svetu. Nekatere druge države imajo tudi določbe o ženskih pravihah, toda nobena država na svetu ni dala ženskam glede obrambe domovine iste pravice in dolžnosti kakor moškim. Milna Siilampaa, ki se tako piše kakor letošnji Nobelov nagajenec, pa ni ž njim nič v sorodu, je bila tudi prva Finka, ki je postala ministar. Organizirala je kot član finske vlade "Ligo za obrambo domovine" in na njeno pobudo je organizirano žensstvo nabiralo članice po vsej Finski, tudi v najbolj zakotnih vaseh te čudovite severne države.

V zadnjih dvajsetih letih je večina žensstva izpolnila svojo vojaško dolžnost kakor moški. Ne glede na socialni položaj izpolnjujejo Finke svojo dolžnost do domovine. Članice finske ženske armade so oborožene s puškami in nosijo temno uniformo, ter se sistenta-tično vežbajo, tako da so pripravljene v polni meri izvršiti svojo vojaško dolžnost in braniti meje svoje domovine. V ligi je organiziranih 100.000 žensk, ki tvorijo prvo žensko armado v Evropi.

Ženske pa sodelujejo tudi v finskem generalnem štabu. Vojaške avtoritete so spoznale pomembnost sodelovanja žensk pri izdelavi obrambnih načrtov. Ko je imel pred meseci finški generalni štab odločil-

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zalogo smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalo iztekla.

5\$ za

- Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc)
- Burska Vojska
- Cvetke (H. Majar)
- Dedek je pravil (Julij Slapšak)
- Devica Orleanska
- Dve sliki (Ksaver Meško)
- Duhovni boj (Lorenz Szupoli)
- Fra Diavolo
- Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
- Korejska Brata, črtica iz misijonov v Koreji (Josef Spillman)
- Mesija (Dr. Jeglič)
- Mladim Sreem, povesti na Ladlino (Ksaver Meško)
- Maron, krščanski knežev z Libanona
- Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreku
- Parizki Zlatar
- Patra. Povest iz irske junaške dobe (H. Federer)
- Paberki iz Roza (Ivan Albreht)
- Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
- Požigalec (H. Majar)
- Pravljice
- Pravljice in pripovedke za mlado dino (S. Košutnik)
- Povesti in Slike (Ksaver Meško)
- Ptice Selivke (Tagore)
- Praski Judek (Josip Vole)
- Praprčanevo Zgodbe. Povesti (Anton Stražar)
- Preganjanje Indijanskih misijonarjev (Josef Spillman)
- Rdeča in bela vrtinca (Anton Huonder)
- Revolucija na Portugalskem
- Sisto s Sesto (H. Federer)
- Spisi Kristofa Šmida
- Študent naj bo (S. Finžgar)
- Sumeški invalidi (S. Košutnik)
- Sveta Notburga
- Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
- Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Vojnimir ali Pogumstvo in krst (Josip Ogrinec)
- Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
- Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)
- Zlatokopi (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od ločena in nekoliko izkazena.) Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR! Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da Vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

na posvetovanja o načrtu za obrambo dežele, sta sodelovali tudi dve ženski, neka kemičarka in neka geografinja.

V borbo z napadalcem je pred dnevi stopila tudi finska ženska armada, katero tvorijo specializirani oddelki, ki so dodeljeni redni vojski in samostojni oddelki. Kakor leta 1917 se finsko žensstvo zopet bori s puško v roki ob rami svojih mož in sinov.

KNJIGE

Vodnikove Družbe

ZA LETO 1940

V zalogi imamo knjige Vodnikove Družbe za leto 1940. Kdor jih hoče naročiti, naj pošlje:

\$1.35

LETOŠNJA ZBIRKA VSEBUJE SLEDEČE KNJIGE:

NEZNANI STORILEC: Povest
Spisala LJUBA PRENNER

NEBO GORI: Povest
Spisal IVAN ALBREHT

O BOLEZNIH UŠESA, NOSA in GRILA
Spisal DR. JANKO HAFNER

VODNIKOVA PRATIKA ZA 1940
(4 KNJIGE)

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
NEW YORK, N. Y.

19 40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

Knjigarna Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York

50 centov

160 strani

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

25

"No, le poglej," gospod Felician je narahlo tolkel po mogočni drvarjevi roki. "In povedati ti moram tudi, da človekoljublje ni najhja, pač pa zelo velika umetnost. Med tisoči je komaj eden, ki jo je zmogel. Tega se sploh ne more naučiti, ampak je treba imeti v sebi, kot ima naprimer dan svetlobo v sebi. Kot ima naprimer ti svoje dobro srce in svoje modre oči."

Med župnikovim govorjenjem so te modre oči postajale večje in večje. Peter je stresel s svojo debelo glavo.

"Tega ni pa že ne boste povedali, da se ljubezni ni moge naučiti. Mene poglejte! Jaz sem se sam naučil ljubiti."

"Ne, Peter! V tebi je bila vedno ljubez."

"Ni res, gospod župnik. Ko sem bil še otrok, sem se večer jezil na ljudi, potem sem pa rekel samemu sebi: Kako moreš zahtevati ljubez od ljudi, če je pa sam nimaš? Takrat sem se začel učiti. In prav lahko sem se naučil ljubezni. Pa še drugi primer vam dam. Mojega Romana poglejte. On si je dal depovedati. Njega sem napravil dobrega, njega sem naučil ljubiti in ..."

Petru je zastala beseda.

"No, sedaj se mi je nekoliko izneveril, toda zanj se ne bojim. In če se enega oprime ljubez, čemu bi se vseh ne mogla? Vseh! Prej ne bom miroval. Brez ljubezni ni življenja, gospod župnik. Brez ljubezni se mora vse pogubiti. Le poglejte, če bi ljudje le malo ljubili, bi moje uboge matere ..."

Peter je siloma zadrževal solze, pa se je zdrazil. "Ne, pa pustimo to. To so moje stvari. Toda, kaj zdaj z Nano počno? Stara copernica ji pravijo in še pasta copernica ter sam ne vem, kaj se vse. Dimnik od ji zemašili. Zdaj pa govore, da je s hudobio v zvezi. Če bi videli Elizabeto, gospod župnik ..."

Peter je komaj govoril. Le s težavo je povedal, kako je bilo s tisto krščansko klaftro drv, kako jih je ponoči razžagal in razcepil.

"Ljudje pa pravijo: Hudoba ji je prinesla drva, hudoba jih je razžagala in razcepila."

Gospoda Felicianu Horadama se je lotila sveta jeza. Roke je bil sklenil na hrbtu ter začel tako naglo korakati sem in tja po sobi, da je spalni plašč kar vihral za njim. Obraz mu je od jeze rdel, ko je s pestjo udaril po mizi, da se je strela posodje in vzkliznil:

"Hudič naj vzame še ljudi!"

Zdelo se je, da se je teh besed gospod župnik skoro bolj ustrašil kakor pa Peter.

V veži je nekaj močno zakašljalo. Prečastiti je napol v jezi, napol v zadregi zajecel:

"Človek že skoro ne ve, kako bi rekel. V Boga ne verujejo, če jim kdo neprestano ne kusi s peklenkim ognjem pod stolom. Če jim kdo zine besedico o hudiču, plaše drug drugega s tem, eami se ga pa ne boje. Kmetje, kmetje! Potem pa še govore: 'verno ljudstvo.' 'Jezus Marija!' pravijo, in to je vsa njihova vera."

Iz žepa je potegnil ogromno pisano ruto, se burt obrisal in ponjuhal precej tobaka.

Tako je z obema rokama prijel drvarjevo glavo ter jo parkrat zamajal sem in tja.

"Le zadovoljen bodi. Peterček in nikar se ne razburjaj! Prihodnjo nedeljo jim bom povedal. Take jim bom povedal, da jih še niso slišali."

V veži je moral biti hud prepil, kajti gospodična Katarina je neprestano pokašljevala, toda gospod Felician je ni slišal.

"In kdor ne bi pustil stare žene pri miru, jih bo slišal od mene v spovednici. Saj ni več daleč do Velike noči."

Peter je stiskal župnikovo roko.

"Bog vam povrni, prečastiti, Bog vam plačaj!"

"Tak nikar tako ne stiskaj. Le name se zanesi; uboga ženica bo imela mir. Zdaj mi moraš pa tudi ti napraviti najhjo uslugo."

Sedel je na zofo in začel vleči pipo, ki mu je bila skoro ugasnila.

"Poglej, Peterček, ti mi rsi nič manj in nič več kot so mi vsi drugi. Meni so vsi enaki. Dež in solnce, slabo in dobro, vse je v božjih rokah. Človek mora biti z vsem zadovoljen. Tak sem tudi napram ljudem. Ti s svojim mehčkim srecem pri meni prav nič ne veljaš, kot najbolj trmasta butica v vasi. Toda v tebi je sama dobrota in ti ne boš nikomur črhnil niti besede, kar ti bom sedaj povedal. Nikomur drugemu ne, edino tebi."

IV veži je začelo nekaj nestrpno stopicati. Župnik je spustil debel oblak dima proti stropu ter rekel:

"Peter, zapri vrata, zdi se mi, da malo vleče."

Peter je stovil, kot mu je bilo naročeno ter zopet sedel k mizi na stol.

"Poglej, Peter, zdaj sem že več kot trideset let župnik v vaši vasi. Dosti sem jih moral pogoltniti, dosti prestati. Pred tridesetimi leti sem bil ravno tak vročerkvež kakor ti. Zdelo se mi je, da moram sklatiti modrino z neba. Danes sem zadovoljen, če morem le za kratek hip prižgati komu lučico v zakrnjenem srcu. Več pa pri najboljši volji ne opraviš."

Župnik se je nekoliko zamislil, potegnil parkrat iz pipe in nadaljeval:

"Veš, Peter, ko sem prišel v vas, sem dobil stare ljudi in kup otrok. Stari so pomrli, mladina je odrasla in tisti, ki so bili ob mojem prihodu mladi, imajo sedaj otroke. Tisoč farnih otrok sem imel v rokah in v srcu. Vsak je imel drugačen ucek, drugačne oči in drugačne lase; drugačno krilce, drugačno veselje in drugačno bridkost. Če sem jih pa natančno pogledal, so bili vendar vsi enaki. Po svojem bistvu so vsi ljudje isti. Testo je vedno isto, četudi so štruklji iz njega v vsaki hiši drugačni. In ko sem se naposled vživel v življenje, sem prišel do spoznanja, da je na svetu več dobrih ljudi, kot bi človek na prvi pogled domneval. Človeška slabost ni običajno nič drugega kot posledica nerazsodnosti."

(Nadaljevanje prihodnjic.)

OD VSEPOVSOD

BUNA TEKMUJE S KAVČUGOM.

Buna, sintetični kavčug, ki ga izdelujejo v Nemčiji, dela industriji kavčuga po vsem svetu velike skrbi. Na nedavnem obnem zboru neke delniške družbe na Sumatri se je govorilo tudi o tem, da-li bi se ne dal sirovi kavčug kemično prdelati v snov podobno buni kajti umetni kavčug osvaja tudi take indu-trijske panoge, kjer je zavzemal naravni kavčug še nedavno izključen položaj. To velja recimo za izdelovanje pnevmatik.

Tudi angloška industrija kavčuga čuti konkurenco bune, ki je že prodrla na svetovna tržišča. Izkušnje so namreč pokazale, da buna v marsikaterem pogledu prekaša naravni kavčug. Pnevmatike iz bune so približno za 40 odst. boljše od pnevmatik iz naravnega kavčuga. Buna ohrani tudi po daljšem ležanju v skladišču svojo prožnost, kar je zelo važno. Gumovnik nudi samo eno sirovino z ustaljenimi lastnostmi. Buna pa lahko izlehnemo s poljubnimi lastnostmi. Tako dobiva industrija vedno nove možnosti kombiniranja in z njimi prodira buna v panoge, zaprte naravnemu kavčugu.

SEZNAM DOLŽNIKOV V IZLOŽBI.

Nekemu trgovcu v Angliji je šinila v glavo posrečena misel, kako bi prisilil svoje dolžnike da bi mu plačali dolgove. Najprej jim je prigovarjal, ko pa to ni pomagalo, je nalepil v izložbeno okno njihov seznam. Tako je lahko vsakdo vedel, kdo so trgovčevi dolžniki. Ta stvar se je obnesla in trgovce je moral že prvi dan odpirati izložbo, da je izbrisal imena tistih, ki so prihiteli in poravnali svoje dolgove.

Vemo, da zgledi vlečejo. Tako je bilo tudi tu. Iz Švedske že prihaja vest, da se je tam v nekem mestecu pojavila v izložbi neke trgovine tablica z napisom: "Gospod — iz ulice — je dolžan tu — kron. Pozor na imena! To ni šala! Plačajte svoje dolgove v enem tednu, prečitajte imena tu v izložbi." Trgovka pravi, da ji mnogi dolžniki niso hoteli verjeti, ko jim je zagrozila s tem ukrepom, drugi so ji pa zagrozili z advoakatom. Toda ona se je že vnaprej informirala in zvedela, da se ji ne more nič zgoditi.

ZA 100,000 DIN PLENA PRODAL ZA 400 DINARJEV

Maribirski policiji se je naposled posrečilo pojasniti drzno tatvino 600 žepnih ur v vrednosti 100,000 din, ki jih je odnesel iz veže Jurčičeve ulice trgovskemu zastopniku Rusu Slavku podjeten tat. Policijskim organom se je posrečilo prijeti delaveca Ivana Mačka z Meljske ceste. Priznal je, da je iz omenjene veže v Jurčičevi ulici odnesel kovčeg, v katerem je bilo za 100,000 din ur. Plen je odnesel 14-letnemu mesarskemu pomočniku Ivanu Klavžu v Vetrinjski ulici ter 32-letnemu hlapcu Antonu Weissu, ki je tudi uslužben pri nekem mesarju v Vetrinjski ulici. Okoli 35 kg težak kovčeg je prodal z vsebino vred za 400 dinarjev.

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES osiroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

BOMBNIK -13

Nadaljevanje s 3. strani.

smrti. To vendar pomeni, da go bodo ustrelili. Do sedaj je upal v nekaj, kar bi ga moglo rešiti a sedaj ni mogel več na to nisliti. Jutri ob zori ga bodo odvedli iz vasi in ga postavili pred puškino cev, ki ga bodo po nekoliko trenutkih zravnali z zemljo.

Vse te misli so mu blodile po glavi tako hitro, da je ves vztrepetal.

"Ali imate kako željo?" ga je vprašal narednik ponovno.

"Nimam."

"Grešite!"

"Zakaj grešim?"

"Obsojenim na smrt se izpolni vsaka želja, ki je dovoljena in mogoča. Tudi vam je dovoljeno, da zaprosite vse, karkoli je dovoljeno."

"Rekel sem da nimam nikake želje. Točneje: moja edina želja je, da me pustite pri miru."

Niti premaknil se ni, dokler ni ob zori zagledal skozi okno svoje celice živo zimsko nebo, izpod katerega je naletaval sneg. Torej še nekaj minut, pa bo odšel na pot, s katere se ne bo vrnil nikoli.

Ni dolgo čakal, da ga je za-lišal na hodniku.

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

težke korake, ki so se približevali njegovi celici. Takoj nato so se odprla vrata in opazil je štiri vojake v vojni opremiti. Z enim pogledom je obletel bele zidove svoje celice in odšel z vojniki, ki se pazili na vsako njegovo kretnjo.

Hodili so več kakor pol ure, ko so se ustavili na polju, preko katerega so poletavale velike kosminke. Bilo je hladno. Nedaleč od polja so se videli hangarji sovražnega aerodroma. A malo na levo so ležali žalostni ostanki bombnika X-13.

Na drugi strani polja, pred nekim zidom, je stala gruča vojakov s puškami. To so bili vojaki, ki jim je bilo odrejeno, da bodo izvršili obsodbo.

Brez določene misli je šel za vojaki, ki so ga gnali na mesto, kjer bo umrl. Ko se je ustavil pred vojniki, ki so dvignili puške in samo še čakali povelja, je stopil pred poveljnika neki mlad pilot in mu nekaj povedal na uho. Malo prej je prišel iz nekega majhnega bombnika, ki je bil nedaleč pripravljen na odhod.

"Samo hrabro, drug. Jaz sem tisti, ki sem ubil vašega prvega spremljevalca in mu odvzel načrt. Jaz sem tisti, zaradi katerega so našli vaš avion in ga poškodovali za polet. Torej jaz sem tisti, ki je kriv vaše nesreče."

Nato je utihnil in začel razburjeno govoriti

"Ako morete, mi oprostite. Oprostite mi zato, ker bom čez deset minut odšel na isto pot, na katero ste odšli vi pred menoj. Tudi jaz bom odšel čez pol ure nad vaše mesto in ga obsul z bombami. A kako se bo končal ta polet — to ve samo Bog."

Stisnil je roko na smrt obsojenemu in hitro odšel k svojemu bombniku, ki je bil pripravljen za odlet.

Dokler so vojaki zakopavali preluknjano telo mladega naročnika, je že letel drugi pilot v smeri neprijateljske zem-

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V ITALIJO

\$ 6.00		Lir 100
11.85		" 200
17.50		" 300
28.00		" 500
56.00		" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU) 216 W. 18th ST., NEW YORK

lje, ravnodušen in hladen, kakor njegov stroj, ki ni imel ne srca ne duše.

Novi Veliki Zemljevid

Posebna Cena \$2.75

ZA V KANADO \$3.—

Zbirka novih zemljevidov, čije sestava velja \$300,000.—, kaže svet, kakoršen je danes in Vam pomaga razumevati zgodovinske poteze diktatorstev in demokracij.

Posebne zanimivosti

TABELE:
Potovanja odkritij in raziskovanj.
Sončni sestav.
Velikosti in globočina morja in jezer.
Največja jezera in otoki.
Najdaljše reke in prekop.
Najvišje gore — najvišji slapovi.
Razdalja zračnih prog med mesti.

DIAGRAMI:
Predeli zemlje.
Značaj krajev na zemlji.
Poglavitne vere na svetu.
Seznam ver v Združenih državah.

HAMMOND'S NEW ERA ATLAS OF THE WORLD

48 STRANI ZEMLJEVIDOV TUJIH DEŽEL

48 STRANI ZEMLJEVIDOV DRŽAV

ZEMLJEVID VSAKE KANADSKE PROVINCE

VSII ZEMLJEVIDI V BARVAH

ZAZNAMOVANIH JE NAD 35,000 KRAJEV

Skupaj 160 strani

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York City

VEZAVA TRPEŽNA IN UMETNIŠKO IZDELANA

SESTAVLJEN S POSEBNIM OZIROM NA SEDANJI POLITIČNI POLOŽAJ

VELIKOST KNJIGE 9½ x 12 in.

Z VSAKIM NAROČILOM POSLJEMO BREZPLACNO

VAŠO IZBIRO 5 KNJIG

katere so v seznamu na zadnji strani lista.